

## ŠKOLSKI INKLUSIVNI DOKUMENT

Osnovna škola Ivane Brlić Mažuranić, Koška



### Osječko-baranjska županija

Trg A. Starčevića 2, 31000 Osijek

Tel: +385 31 221 637

Fax: +385 31 221 601

[www.obz.hr](http://www.obz.hr)

[drustveni@obz.hr](mailto:drustveni@obz.hr)



---

## UVODNI DIO

Razvoj ideje o obrazovanju svih učenika i učenika s posebnim potrebama podržan je razvojem koncepta ljudskih prava i Konvencijom o pravima djeteta koja je usvojena na Glavnoj skupštini Ujedinjenih naroda 1989. godine. Republika Hrvatska potpisala je i ratificirala navedenu Konvenciju 1992. i preuzela obvezu njezina provođenja te obvezu izmjene i prilagodbe zakona i akata.

Na UNESCO-voj Svjetskoj konferenciji o posebnim obrazovnim potrebama održanoj 1994. godine u španjolskom gradu Salamanca usvojena je Izjava i Okvir za akciju kojima se *promiče pravo svakog djeteta da, bez obzira na njegovo fizičko, intelektualno, emocionalno, socijalno, jezično ili drugo stanje, bude uključeno u redovne škole i razrede.*

Ustav Republike Hrvatske kao najviši pravno-politički zakon i temeljni konstitutivni državni dokument kojim se reguliraju svi ostali zakoni u čl.66 govori da je obrazovanje u RH svakomu dostupno, pod jednakim uvjetima a u skladu s njegovim sposobnostima.

Temeljem navedenih dokumenata u Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, čl. 4. govori o ciljevima i načelima obrazovanja u RH i navodi da se odgoj i obrazovanje u OŠ i SŠ temelje na jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima i sklonostima. Isto tako u čl. 62, stavak 1 navedenog Zakona spominje se obrazovanje učenika s posebnim potrebama u kojem se objašnjava da su učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama daroviti učenici i učenici s teškoćama.

Važnost obrazovanja učenika s posebnim potrebama naglašena je i Nacionalnim okvirnim kurikulumom ( Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2010.) u kojem je navedeno da svako dijete ima neke posebne osobne razvojne potrebe , te je odgojno-obrazovna ustanova dužna osigurati sustavno poučavanje, poticanje i unapređivanje njihova razvoja u skladu s njihovim sklonostima i sposobnostima.

Temeljem svih navedenih zakonskih akata vidljivo je da je *inkluzivno obrazovanje* u kojem se poštuje svaki pojedinac temelj koji pomaže u širenju i napredovanju osobnih, društvenih i ljudskih vrijednosti svakog pojedinca.

## 1. ŠTO JE TO INKLUSIVNO OBRAZOVANJE ?

- Obrazovni koncept koji podrazumijeva potrebu uključivanja sve djece u redovne škole je poznat kao inkluzivno obrazovanje.
- Inkluzivno obrazovanje (engl. inclusive education ) temelji se na pravu svih na kvalitetno obrazovanje, a posebno se odnosi na ranjive skupine djece, učenike izložene većem riziku od marginalizacije i isključenosti (*djeca s posebnim potrebama* : djeca koja imaju smetnje u intelektualnom razvoju, smetnje govora i glasa, smetnje sluha, smetnje vida, kronične bolesti, smetnje u ponašanju. To su odgojno zapuštena djeca, zlostavljava djeca, djeca s posttraumatskim stresnim sindromom, pripadnici manjinskih skupina, djeca iz nepotpunih obitelji, djeca iz marginaliziranih socio-ekonomskih skupina, talentirana djeca (određene vještine), nadarena djeca ( za pojedina područja ), darovita djeca ( za sva područja ).
- Načelo inkluzivnosti u obrazovanju uključuje osobe s invaliditetom, osobe nižeg socijalno-ekonomskog statusa, osobe iz ruralnih sredina, rasne, etničke i druge manjine , te osobe ili skupine koje su diskriminirane u obrazovanju na temelju dobi, vjere, seksualnosti ili drugih obilježja.

- To je proces koji se odvija kroz promjene u pristupu podučavanju i u obrazovnom sadržaju, ali i u samoj strukturi i strategijama obrazovnog sustava.
- Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva veću uključenost svih učenika u nastavni proces kao i njihovo uključivanje u nastavu lokalnih škola i njihovih kultura.
- Inkluzivno obrazovanje se zasniva na promjeni nastavnog plana i educiranosti nastavnika i učenike. Ono bi trebalo potaknuti formiranje boljeg odnosa na relaciji društvo-škola, što bi rezultiralo smanjenju izdvajanja takvih učenika, tj. Smanjenju segregacije.
- Inkluzija znači da se svaki učenik primjećuje, prihvata i uvažava onakav kakav jeste.
- Ona znači jednak pristup kvalitetnom odgoju i obrazovanju za svu djecu, priznavanje razlika između učenika, smanjivanje svih prepreka u obrazovanju za sve učenike. Važno je da dijete-učenik kroz visoko kvalitetnu odgojno-obrazovnu praksu dobiva odgovarajuću podršku.

## 2. ODLIKE INKLUIZIVNE ŠKOLE

Inkluzivna škola je ona škola koja pruža mogućnost sudjelovanja učenika u procesu učenja i životu škole. Ona teži uključenosti svih učenika prema mogućnostima i postignućima. U školi se svaki učenik primjećuje, prihvata i uvažava onakav kakav jeste. Ulaskom u školu prisutan je osjećaj ugode i dobrodošlice, vidljiva je uloga učitelja i ostalog školskog osoblja koji su brižni i susretljivi, prisutna je podržavajuća i uvažavajuća komunikacija svih sudionika u odgojno-obrazovnom radu.

Škola potiče razvoj samopouzdanja učenika, prisutan je individualiziran pristup svakom učeniku koji razvija pozitivnu sliku o sebi kao ravnopravnom članu školske zajednice i društva.

Učenici pomažu jedni drugima, školsko osoblje međusobno dobro surađuje i visoko je motivirano jer dijele zajedničku viziju i filozofiju inkluzije. U školama postoji partnerski odnos školskog kolektiva i roditelja, te uključenost i povezanost lokalne sredine u životu i radu škole.

Novim se članovima škole pomaže da se uklope u školsku sredinu i usvoje filozofiju škole, da se prilagode novoj školskoj sredini.

Škola uz pomoć lokalne zajednice prilagođava zgradu i prostorne kapacitete da su pristupačni i prilagođeni potrebama svih dionika: opremanje učionica potrebnim namještajem, nastavnim sredstvima i učilima, prilazi školskoj zgradi i učionicama su arhitektonski prilagođeni učenicima, kroz različite edukativne aktivnosti osoblje se stručno usavršava.

Roditelji učenika sudjeluju u svim aktivnostima u kojima sudjeluju njihova djeca, uključeni su u proces učenja i razvoj djece, te u život i razreda i škole.

Dobar i kvalitetan učitelj promovira socijalno partnerstvo s obiteljima, te članovima obitelji i zajednice pruža niz prilika da se svaki od navedenih dionika na različite načine brine o učenju i razvoju djece.

Dobra škola treba integrirati članove obitelji u zajedničko donošenje odluka vezanih za razvoj, učenje i socijalni život djece u razredu i škole.

Inkluzivnog odgoja i obrazovanja nema bez dobre i redovite komunikacije s obiteljima djece.

Učitelj kroz vlastitu interkulturnalnu kompetentnost predstavlja model ponašanja i omogućava djeci da kroz svakodnevna iskustva uče poštovati i cijeniti različitosti, te razvijati vještine sudjelovanja.

Kvalitetan inkluzivni učitelj kod djece potiče prepoznavanje i uvažavanje različitih potreba te promovira djelotvornu suradnju svih sudionika inkluzije.

### 3. NAŠE TEMELJNE VRIJEDNOSTI

Želimo izgraditi dobar primjer otvorene inkluzivne škole koja će se temeljiti na ovim vrijednostima :

#### 1. Učenici :

Svaki je pojedinac vrijedan poseban i poštovan. Svakome omogućujemo da se razvije u skladu s vlastitim potrebama, mogućnostima i sposobnostima.

#### 2. Učitelji :

Svaki je učitelj kompetentan, etičan i spreman na cjeloživotno učenje. Otvoreni smo za suradnju, učimo jedni od drugih i jedni drugima smo podrška.

#### 3. Roditelji /skrbnici :

Roditelji i skrbnici su naši partneri u obogaćivanju života i rada naše škole i zajednice.

#### 4. Radno okruženje :

Prepoznajemo i podržavamo uspjeh svakog pojedinca. Stvaramo pozitivnu radnu klimu i kulturu škole.

#### 5. Napredak i kvaliteta :

Mi smo kreativni i inovativni. Želimo izvrsnost i imamo visoke standarde.

### 4. NAŠI CILJEVI

- a) Unaprijediti i podići sve razine postignuća učenika s posebnim obrazovnim potrebama.
- b) Razviti stručnu podršku kako bi se olakšala i promovirala inkluzija.
- c) Razviti i unaprijediti partnerstvo s roditeljima, starateljima, obrazovnim, socijalnim, zdravstvenim ustanovama, udrugama i širom zajednicom kako bi se osiguralo da djeca s najsloženijim poteškoćama dobiju dodatnu i najbolju, odgovarajuću stručnu brigu.
- d) Nadograditi inkluziju na već postojećoj dobroj praksi u školi.

### 5. NAŠA NAČELA I NJIHOVA PRIMJENA U PRAKSI

#### UČENICI SU BITNI !

Učenici se susreću s poteškoćama raznih oblika tijekom svog školovanja. Nekada se radi o kratkoročnim i prolaznim poteškoćama, a nekada o dugotrajnim preprekama. Probleme u učenju i sudjelovanju u školskom životu mogu prouzročiti ove okolnosti :

- tjelesni problemi
- osjetilne teškoće
- značajne potrebe za zdravstvenom njegom i skrbi
- poteškoće u pristupu nastavnom programu
- socijalne i emotivne poteškoće
- poteškoće vezane uz kulturu i jezik

- složena obiteljska i socijalno-ekonomska situacija,
- darovitost , ...

Naš je cilj pomoći učenicima prebroditi prepreke u učenju. Izlazimo u susret njihovim potrebama kako bismo im omogućili najkvalitetnije obrazovanje.

Podržavamo i potičemo učenike kako bi usvojili vještine, znanja i stavove koji će im omogućiti da uspiju kao pojedinci i postanu odgovorni i cijenjeni članovi društva.

#### DOSTUPNOST

Svi učenici imaju potpun pristup redovitom nastavnom programu, kao i izbornoj nastavi, dopunskoj, dodatnoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima.

Učitelji izrađuju redovite programe uz prilagodbu sadržaja i primjenu individualiziranih postupaka u odgojno-obrazovnom radu za svakog učenika s posebnim obrazovnim potrebama. Ti planovi i programi sadržavaju ključne ciljeve, ishode i metode za svakog pojedinog učenika.

Ove školske godine imamo 8 učenika s Rješenjima o primjerenom obliku školovanja ( 5 učenika imaju redovit program uz individualizirane postupke ; 3 učenika rade po redovitom programu uz prilagodbu sadržaja ).

U šk.godini 2013./14. jedan učenik je imao pomoćnika u nastavi preko Projekta Hrvatskog zavoda za zapošljavanje : „Mladi za mlade“.

U 2014./2015. šk. godini dvoje učenika imaju 1 pomoćnika u nastavi preko Projekta : „Mladi za mlade“.

U ovoj školskoj godini imamo 3 pomoćnika u nastavi za troje učenika / 2 učenika u matičnoj školi i 1 učenika u PŠ Sub.Lug / preko Projekta „Učimo zajedno 2“ koji osigurava pomoćnike učenicima s teškoćama u razvoju i učenju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama.

---

Ovaj projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Državnog proračuna RH (95 %) i vlastitih sredstava Osječko-baranjske županije (5 %).

Projekt „Učimo zajedno 2 „, je unaprijedio socijalno uključivanje djece s teškoćama u redovit sustav obrazovanja i osigurao je 68 pomoćnika u nastavi za 87 učenika s teškoćama u razvoju na području Osječko-baranjske županije.

Pomoćnik-ca u nastavi je osoba koja pruža neposrednu pomoć učeniku ili skupini učenika u zadacima koji zahtijevaju komunikacijsku, senzornu i motoričku aktivnost učenika u kretanju, pri uzimanju hrane i pića, u obavljanju higijenskih potreba, u učenju, u svakidašnjim nastavnim, izvannastavnim i izvanučioničkim aktivnostima, a sve prema izrađenom programu rada , te uputama stručnog tima.

Svi se učenici i njihovi roditelji mogu obratiti pedagogu škole, razredniku i ostalim učiteljima kako bi dobili stručni savjet i podršku u učenju, uključivanju u školsku zajednicu ili za neki drugi, možda i vrlo osobni i obiteljski problem.

Škola je omogućila fizički pristup svim učenicima. Na ulazu u školsku zgradu ( matična škola ) nalazi se pristupna rampa ( izgrađena prije 6 godina ), ove godine zgrada je dobila i dizalo, opremljen je i toalet u prizemlju zgrade prilagođen učenicima s poteškoćama kretanja.

U PŠ Niza, PŠ Ledenik i PŠ Sub.Lug na ulazu u školsku zgradu je rampa i toaleti prilagođeni učenicima s poteškoćama kretanja ( dok u PŠ Niza postoje i invalidna kolica ). Jedino u PŠ Topoline nema izgrađenog prilaza školskoj zgradi.

U organizaciji nastave brinemo da se učenici s poteškoćama kretanja, zajedno sa svojim razredima, smjesti u prizemlju školske zgrade ( u matičnoj školi).

## JEDNAKOST

Prepoznajemo važnost jednakih mogućnosti za sve. Poštujemo svakog pojedinca i njegova postignuća. Prepoznajemo da je preduvjet za jednakost poštivanje različitosti.

## PRLAGODLJIVOST

Učenici su različiti, imaju različite potrebe i zahtjeve. Naš je pristup svakom učeniku individualiziran i trudimo se zadovoljiti obrazovne potrebe po mjeri svakog učenika.

## UKLJUČENOST

Učenici i njihovi roditelji sudjeluju u prepoznavanju obrazovnih poteškoća, kao i u odlukama kako te poteškoće riješiti. Mi ohrabrujemo učenike i njihove roditelje da izraze svoje mišljenje. Slušamo i poštujemo njihova mišljenja.

## POTENCIJALI

Trudimo se našim učenicima ponuditi kvalitetnu nastavu. Naši učitelji imaju pristup odgovarajućim edukacijama i seminarima, kao i stručnoj podršci kako bi se zadovoljile njihove profesionalne potrebe za cjeloživotnim obrazovanjem.

Promoviramo inkluziju i dijelimo vlastita dobra iskustva i znanja s drugim školama i zajednicom.

Učitelji i stručni suradnici OŠ I.B.Mažuranić raspolažu velikim znanjem i vještinama. Te potencijale želimo koristiti u daljoj izgradnji naše inkluzivne škole.

Cjeloživotno učenje i usavršavanje je jedan od važnih preduvjeta za ostvarivanje takve klime. Učitelji i stručni suradnici se educiraju na različitim stručnim skupovima, seminarima, radionicama. Njih se potiče na sudjelovanje i u edukacijama izvan škole.

## SURADNJA

Inkluzija uključuje i promovira suradnju svih sudionika : učenika, učitelja, roditelja / skrbnika , predstavnika lokalne vlasti, civilnih udruga, centra za socijalnu skrb, zavoda za javno zdravstvo, zavoda za zapošljavanje, osječko-baranjske županije, agencije za odgoj i obrazovanje, ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

U suradnji i partnerstvu razvijamo inkluzivnu politiku i postupke te osiguravamo materijalna i druga potrebna sredstva.

Škola uvijek uključuje učenika i njegove roditelje/skrbnike u donošenje bitnih odluka koji se odnose na učenike s posebnim obrazovnim potrebama.

U školi su aktivna vijeća učenika, vijeće učitelja, razredna vijeća, vijeće roditelja, u okviru koji učenici i roditelji daju nove inicijative koje utječu na njihovo obrazovanje.

## 6. PLAN DJELOVANJA

Na razini škole djelovat će Školski tim za inkluziju koji će biti odgovoran za provođenje postupaka i strategija obrazovne inkluzije.

Školski tim za inkluziju čine :

- ravnatelj škole - Miroslav Čukić,
- stručne suradnice –pedagoginja Ljerka Drča, knjižničarka Dubravka Payerl
- predstavnica roditelja – Silvija Kovačević
- predstavnica razrednika- Jasna Kuzmanović
- dvije razredne učiteljice- Ljilja Jakovac , Andrea Floreani
- dva predmetna učitelja – Daria Beram, Ana Hohoš
- predstavnik osnivača- Zdravko Kuzminski

10

Zadaci školskog tima za inkluziju su :

- procjena stanja inkluzivnosti škole na početku školske godine ( broj učenika, raznovrsnost učeničkih skupina, pokazatelji sudjelovanja učitelja, učenika i roditelja u inkluzivnom razvoju škole),
- podrška u stvaranju školske inkluzivne klime i određivanja aktivnosti koje će imati za cilj rad na stavovima, školskoj klimi i međuljudskim odnosima,
- doprinos u kreiranju školskih planova i programa koji uvažavaju principe inkluzivnosti,
- suradnja s roditeljima, učiteljima, upravom škole, stručnim aktivima
- suradnja s civilnim društvom ( udruge ),
- suradnja sa socijalnim i zdravstvenim sektorom.

Oblikovat će plan povećanja inkluzivnosti koji će pokrivati sva područja : nastavni program , nastavno osoblje, potrebe učenika, fizičku dostupnost, vrijednosti i kulturu škole.

Poticat će širenje inkluzije unutar škole i šire zajednice.

Raspored i organizacija nastave i nadalje će biti u skladu s potrebama učenika s posebnim potrebama.

Školski odbor i ravnatelj planirat će nužna materijalna sredstva kako bi se provodila inkluzija u praksi ( prilagođeni namještaj, potrebna nastavna sredstva i pomagala,unapređenje fizičkog pristupa, sredstva za edukaciju učitelja ).

Školski tim za inkluziju podnijet će godišnje izvješće o poteškoćama i napredovanju u provođenju inkluzije. O svemu će se razgovarati na učeničkim, roditeljskim i nastavničkim vijećima.

Procjenjivat će se ovi elementi :

- aktivnost u poticanju učenika s posebnim potrebama da se uključe u školski život, uključujući sudjelovanja u izvannastavnim, sportskim, kulturnim aktivnostima , te školskim izletima i ekskurzijama,
- uključenost učenika, učitelja, roditelja/skrbnika i šire zajednice
- izgrađivanje i usavršavanje kompetencija nastavnika u podučavanju i radu s učenicima s različitim potrebama,
- unapređenje fizičkog pristupa u školi,
- usklađenost nastavnih metoda i postupaka s pojedinačnim potrebama učenika.

Školski inkluzivni dokument razmatran je na sjednici Učiteljskog vijeća dana 14.lipnja 2016.godine, na Vijeću roditelja i škole dana 20.lipnja 2016., a usvojen je na sjednici Školskog odbora dana 21.lipnja 2016.

Školski inkluzivni dokument objavljuje se na web stranici škole <http://www.os-i.b.mazuranic-koska.skole.hr>



Ravnatelj škole:  
Miroslav Ćukić, prof.

12

# Naziv projekta: **Učimo zajedno 2**

osiguravanje pomoćnika učenicima s teškoćama u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama



**Osječko-baranjska županija**  
Trg A. Starčevića 2, 31000 Osijek  
Tel: +385 31 221 637  
Fax: +385 31 221 601  
[www.obz.hr](http://www.obz.hr)  
[drustveni@obz.hr](mailto:drustveni@obz.hr)

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih – [www.asoo.hr](http://www.asoo.hr); [ured@asoo.hr](mailto:ured@asoo.hr)  
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - [www.mzs.hr](http://www.mzs.hr)  
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU – [www.struktturnifondovi.hr](http://www.struktturnifondovi.hr)

Program potpore:  
**Europski socijalni fond, Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“**

**Nositelj projekta:** Osječko-baranjska županija

**Partneri:**

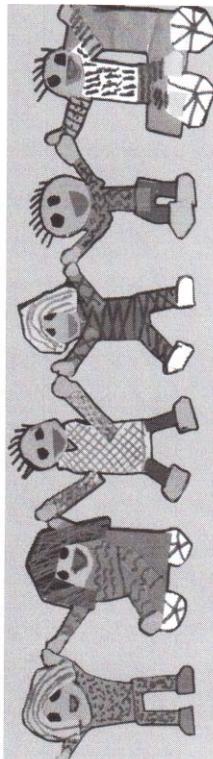
- 39 osnovnih škola
- 4 srednje škole
- Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o.

**Vrijednost projekta:**

- 2.615.750,00 kuna
  - 2.475.750,00 (95% iz ESF i Proračuna RH)
  - 140.000,00 (5% OBŽ)

**Trajanje projekta:**

12 mjeseci (01. rujna 2015. - 31. kolovoza 2016.)



**Ciljevi projekta:**

1. Unaprijediti socijalno uključivanje djece s teškoćama u redovit sustav obrazovanja i samim tim osigurati 68 pomoćnika u nastavi za 87 učenika/učenica s teškoćama u razvoju;
2. Smanjiti broj nezaposlenih osoba na području Osječko-baranjske županije;
3. Uspostaviti međusektorsku suradnju ključnih dionika na razini županije u provedbi socijalne inkluzije djece i mladih.

**PARTNERI PROJEKTA**

- REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA SLAVONIJE I BARANJE d.o.o. - OŠ "VLADIMIR NIZOR", ČEPIN - OŠ "MILKA CEPELIĆA", VUKA - OŠ "ANTUNOVAC", ANTUNOVAC - OŠ "BIJELO BROD", BIJELO BROD - OŠ "DAL", DAL - OŠ "ERNESTINOVO", ERNESTINOVO - OŠ "LASLOVO", LASLOVO - OŠ "AUGUST HARAMBAŠIĆ", DONJI MIHOLJAC - OŠ "MATIJA GUBEC", MAGADENOVAC - OŠ "ANTE STARČEVIĆ", VILEJO - OŠ "BURDOVIĆ", BUDROVIĆ - OŠ "IGAKOVIĆ", DAKOVO - OŠ "JOSIPA ANTONA ČOLNIĆA", DAKOVO - OŠ "VLADIMIR NIZOR", DAKOVO - OŠ "CORIANI", CORIANI - OŠ "MATIJA GUBEC", PISKOREN - OŠ "JOSIPA KOZARCA", SEMELCI - OŠ "J. STROSSMAYERA", TRNAVA - OŠ "SATNICA ĐAKOVČIĆA", SATNICA ĐAKOVČIĆA - OŠ "IVANA KUKULJEVIĆA", BELIŠCE - OŠ "MATIJE PETRA, KASTANČIĆA", VALPOVO - OŠ "PETRIJEVIĆ", PETRIJEVIĆ - OŠ "VANE BLAŽIĆ MAŽURANIĆ", KOŠKA - OŠ "LADMIREVCI", LADMIREVCI - OŠ "DORE PEJČEVIĆ", NASEICE - OŠ "KRALJA TOMislava", NASEICE - OŠ "J. J. STROSSMAYERA", BURDENOVAC - OŠ "HINKA JUHNA", PODGORAC - OŠ "IVANA BRNIJKA SLOVAKA", ELISAVAC - OŠ "VLADIMIRA NAZORA", FERIĆANI - OŠ "DR. FRANO TUDMAN", BELI MANASTIR - OŠ "BULE", BULE - OŠ "ČEMINAC", ČEMINAC - OŠ "DRAŽ", DRAŽ - OŠ "JACODONAT", JAGODINA - OŠ "KNEŽEV VINOGRAD", KNEŽEV VINOGRAD - OŠ "POPOVAC", POPOVAC - OŠ "ZMAJEVAC", ZMAJEVAC - OŠ "LUC", LASKOI AL'TALANSKO ISKOŠLA - EKONOMSKA I UPRAVNA ŠKOLA, OSJEK - ŠŠ "DAL", DAL - EKONOMSKA ŠKOLA "BRACA RADIC", DAKOVO - ŠŠ "SIDORA KRŠNJAČOV", NASEICE



Europska Unija  
Zajedno do fondova EU

Projekt je sufinancirala Europska Unija iz Europskog socijalnog fonda u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.  
<http://www.struktturnifondovi.hr/>

"Sadržaj ovog publikacije isključiva je odgovornost Osječko-baranjske županije"